

pobirati naklade za zidanje nove šole, kakor tudi prav modro srenji nasvetoval, da naj si izposodi pri kateri posojilnici denarja, ki bi ga v več letih nazaj plačali. Tudi jaz sem srenjanom že to nasvetoval, pa bil je le bob ob steno. Zdaj pa dobro poprijemljejo, upam da se bo čez več let že šola zidala. — Videl sem letošnje počitnice nekatere prav lepo stavljene ali zidane šolske hiše. Ko sem lansko leto peljal deklice v Ljubljano k preizkušnjam za vzprejem v učiteljsiše, bilo jih je tako ogromno število, da so jih morali čez polovico odstraniti. Mojih niso vzeli nobene. Da sem bil nejevoljen, je umevno. Letos pa, ko jih v Ljubljani ne vzprejemajo, sem se pa le naprej peljal s hčerko do Nabrežine. Z griča, kjer stoji lep stolp v spomin presvetlemu cesarju Ferdinandu, od koder so mu v prvič pokazali Trst in morje, bil je krasen razgled na morje. Videli smo ribiče, kako love na „Jadranskem morji“ ribe, potem gradič cesarski „Miramare“ in tudi Trst. Ravno sedem je bila ura zjutraj. Slišalo se je zvonjenje. Kako smo bili vsi veseli prekrasnega razgleda! Vidi se proti Benetkam. Lepo se vidi Soča, ki od Gorice priteče in se v Jadransko morje izteka. Mislil sem si, naj bi vsakemu učitelju toliko plače izboljšali, da bi mogel potovati, ter tako lože otroke doma učil v zemljepisji, ko bi sam vse bližnje dežele obhodil. — Pa upamo, da bode naš narodni deželni zbor letos vendar plače tako uredil da bode vsaj nekaterim učiteljem plača nekoliko izboljšana. Bog daj srečo!

Ko se prekrasne okolice nagledamo, vrnemo se na kolodvor v Nabrežino. Kinalo pripriha vlak iz Trsta in nas potegne v Monfalcone ali Tržič. Tam je že lepo videti drevje v vrsti nasajeno in vinske trte vmes, lepa poslopja in dobro obdelane njive. — Tako je videti skozi do zelo prijaznega mesta Gorice. Tukaj sem izročil in dal vpisati svojo hčerko v učiteljsiše. Vpisalo se je v slovenski oddelek 19, v italijanski pa 66 učenk. Preizkušnje za vzprejem so trajale kakor drugod dolgo in so bile zelo stroge. Padlo jih je neki Italijank 22, Slovenk pa 4. Tam sem dobil visoko častitega gospoda Andreja Marušič-a,

c. kr. profesorja višje gimnazije in častnega kanonika v Gorici, kateri mi je v ponedeljek blage volje razkazoval znamenitosti v Gorici. Bil sem v knez nadškofovi palači; videl sem semenišče, biblioteko ranjega knez nadškofa Golmajerja, lepo cerkev, v kateri že omenjeni gospod čez 32 let božjo besedo razlaga. Pokazal mi je gospod korar tudi čitalnico. Proti večeru smo šli v zavod za gluhone. Kako je tukaj vse lepo urejeno! Naj ga nobeden g. tovarišev ne zanudi ogledati, kadar pride v Gorico. Pogostil je nas preprijazni g. direktor in vodja zavoda, s prelahitno črno kaplico in dobrim sadjem.

Drugi dan, ko so deklice imele izpite, sem se jaz prav zgodaj napotil na „Sveto goro“. Kako je tam zopet vse lepo, vsakemu gg. tovarišev nasvetujem, da sam tje gre in vse pregleda ter si izprosi potrebne dušne in telesne moči. Ko sem vse opravil in so mi prijazni gospodje vso okolico razkazali, odrinil sem počasi navzdol proti Solkani in Gorici. Popoldne sem si se ogledal Kostanjevico, obiskal g. direktorja, kateri mi je dal pokazati grobnico pod cerkvijo, kjer počivajo kralji in velikaši. Šest rakev je videti, tudi Chambort je med njimi. Nazaj grede iz Kostanjevice sem šel v jako lepo novo zidano štirirazredno laško ljudsko šolo. Tako šolo bi si želel, in zelo rad bi še poučeval v taki šolski hiši. — Drugi dan sem še ogledoval cerkve in mesto. Ko je moja hčerka dostala izpit, odrinil sem iz Gorice posloviši se od vseh znanih. Sedaj pa zopet doma poučujem ljube otročice, ter k sklepu le vsem želim in vošim, vsake počitnice potovati v razne kraje, ker tako se vidi mnogo lepega in koristnega, kar se o priliki v šoli more porabiti.

Janez Saje — Št. Jernej.

Z Dolenskega. Z ozirom na „Slovenčev“ novico o izdavanji novega učiteljskega lista Vam kličem: „Dolenski učitelji oklenimo se „Učit. Tovariša“, „Popotnika“ in „Pedagogičnega društva“! Z združenimi močmi lahko veliko dosežemo, razcepljeni pa nič, kajti sloga jači, nesloga tlačí.

— a —

Društven vestnik.

Redni letni občni zbor „Pedagogičnega društva“ v Krškem.* Kakor druga leta tako je tudi letos „Pedagogično društvo“ imelo svoj letni občni zbor meseca vel. srpana t. l. na Krškem. V ta namen se je zbralo učitelstvo krškega okraja v polnem številu. Tudi nekaj gostov iz drazih krajev smo imeli čast videti, n. pr. gg. okrajnega šolskega nadzornika Davorin Sinkoviča z goriškega, nadučitelja lilijškega itd. Iz Krškega sta zborovanje počastila gg.: dr. Mencinger, županov namestnik in vladni zastopnik, okrajni glavar H. Weiglein.

* Slučajno zakasnjeno.

Zbor otvori ob napovedani uri društveni predsednik, šolski nadzornik g. Gabršek, ki vse zbrane s toplimi besedami prav pristrčno pozdravi. Le-ta poroča o društvenem delovanji minolega leta nekako tako-le: „Z veseljem in zadovoljnostjo konstatujem, da je društvo v preteklem letu vrlo napredovalo in marljivo delovalo v prid slovenskemu šolstvu. Z današnjim dnem društvo šteje 195 pravih, 50 podpornih in 1 častnega člana. Udje, ki so že dve leti na dolgu udnino, niso vsteti. Ob tej priliki ponavljamo staro prošnjo — oziroma opomnjo, da naj ti društveniki svoj dolg poravnajo, kajti nam je mogoče le potem

delovati po načrtu, priobčenem v povabilu, ko smo ustanovili društvo, ako nas slovensko učiteljstvo in drugo razumništvo domače podpira s prispevki. Prosimo tedaj, podpirajte nas! — Razven obnega zbora je društvo imelo še dve zborovanji: 10. maj, travna na Krškem, in 1. vel. travna v Radečah. Društveni odbor se je tekom leta pridno shajal k skupnim zborovanjem, bavil se ter posvetoval o važnejših društvenih in šolskih stvareh. Deželni predsednik kranjskemu, visokorod. g. baronu Andreju Winklerju je poslalo društvo povodom desetletnega službovanja kot predsednik deželne vlade kranjske primerno častitko, na kar se je visokorodni g. predsednik lepo zahvalil, društvu želeč obilo božjega blagoslova in uspeha. To izjavo poročevalčevu je zbor s slava- in živioklicem pozdravil. K zborovanju „Zaveze učiteljskih društev“ v Celji je odbor poslal 10 odposlancev. Dalje smo viši šolski oblasti predložili v potrjenje za rabo po učiteljskih „Dušeslovje“, v prejšnjem letu pa „Vzgojeslovje“ in „Ukoslovje“. Želimo, da bi slavna vlada uvaževala ta društveni ukrep, ker našim bodočim učiteljem-vzgojiteljem bi mnogo več hasnilo, ako bi se naobraževali na podlogi knjig, pisanih v materinem jeziku.

Beležiti nam je z radostjo, da smo tudi letos dobili izdatnih podpor: a) preslavni deželni zbor kranjski je društvu dovolil 100 gld., b) dr. vitez Fr. Močnik iz Gradaca nam je poslal za knjige 3 gld. c) krška posojilnica je darovala 5 gld., d) gđ. učiteljica Mimi Wessner iz Ljubljane je darovala 6 gld. 94 kr. in ljubljanski prost. dr. L. Klofutar je za poslane mu knjige poslal 5 gld. Vsem tem blagodušnim dobrotnikom občni zbor izreče iskreno zahvalo, proseč jih, da bi društvu še dalje ohranili svojo naklonjenost ter s tem blagim činom privabili našemu društvu še drugih podpornikov. Bog Vam plačaj! Z razpečevanjem knjig so se mnogo trudili nastopni gg.: A. Brezovnik, učitelj v Vojniku, M. Kante, učitelj v Sežani, I. Mrečina, učitelj v Gorici, Jur. Režek, učitelj v Kanji, Voj. Ribnikar, nadučitelj v Logatci, Fr. Vodopivec, c. kr. šolski nadzornik itd. v Gorici ter gđ. Mimi Wessner, učiteljica v Ljubljani.

Učilska izložba „Pedagogičnega društva“ je od lanskega leta do danes pridobila precej učil iz raznih krajev. Slovenski učitelji, ki potujejo mimo Krškega, naj ne pozabijo ogledati si jo, kajti videli bodo mnogo raznovrstnih učil, knjig itd. itd.

Gledé stroškov nam je omeniti, da so taisti za lanske knjige popolnem poravnani. Prvi letnik smo že razpečali. Društvo ima še v svoji zalogi majhno število letnikov (II.), več lanskih — ter mnogo Vzgojeslovij, Ukoslovij in Dušeslovij. S tem je g. prvosednik končal svoje letno poročilo.

Blagajničarica gđ. Marijanica Michel poroča o letnih dohodkih in stroških. Dohodkov je društvo imelo 569 gld. 42 kr., stroškov pak 435 gld. 18 kr.;

če odbijemo stroške od dohodkov, ostaja še v blagajnici 134 gld. 24 kr., kar se bode uporabilo za letošnji „Pedagogični letnik“, ki se že tiska. Vse račune so pregledniki našli v najlepšem redu.

Za bodoče društveno leto se volijo v društveno vodstvo (odbor) sledeči gg.: šolski nadzornik J. Belzaj, šolski nadzornik Fr. Gabršek, ravnatelj Jamšek, ravnatelj Lapajne, meščanske šole učitelj dr. Tomo Romih in nadučitelj Rupnik.

Peti občni zbor „Pedagogičnega društva“ g. predsednik zaključil s trikratnim slava- in živioklicem na zaščitnika šolskih postav, presvetlega vladarja Frančiška Jožefa I.

Iz „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

I.

Dne 4. vinotoka je imel direktorij svojo sejo. Iz zapisnika posnamemo sledeče točke:

1. Predsednik naznani, da se je poklonil z blagajnikom o priliki poroke Nje c. kr. visokosti nadvojvodinje Marije Valerije gosp. c. kr. okrajnemu glavarju krškemu s prošnjo, naj blagoizvoli sporočiti na Najvišje mesto najponižnejše častitke slovenskega učiteljstva z izrazom neispremenljive zvestobe in udanosti po Njihovega Veličanstva in do cesarske hiše. Pótem okrajnega glavarstva krškega se je vročilo predsedniku Najvišja zahvala z naročilom, to zahvalo objaviti slovenskemu učiteljstvu.

2. Na c. kr. deželne šolske svete v slovenskih pokrajinah bode uložila „Zaveza“ prošnje, da bi se delile primerne nagrade onim učiteljem, kateri poučujejo čezpostavno število otrok.

3. Direktorij razpošlje v kratkem vabilo na naročbo ilustriranih knjig za mladino, kakoršnih je že več izišlo v češkem jeziku in kakoršne so pripravljene česki knjigarji zalagati tudi s slovenskim tekstom, ako se oglasi vsaj 500 naročnikov.

4. O priliki zasedanja kranjskega deželnega zbora izpregovorila se bode v slovenskih dnevnikih primerna beseda o volilni pravici ljudskih učiteljev.

II.

Pótem deželnega šolskega sveta kranjskega se je vložila nastopna prošnja na naučno ministerstvo:

Visoko c. kr. naučno ministerstvo!

Udano podpisani direktorij „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ si dovoljuje prositi, da bi se sestavila posebna komisija šolnikov s sedežem v Ljubljani, ki bi se pečala s tem, da bi se v c. kr. zalogi šolskih knjig tiskale in zalagale vse potrebne slovenske šolske knjige za ljudske, meščanske, obrtne šole in učiteljšča.

Svojo ponižno prošnjo si dovoljuje opirati na sledeče razloge:

Slovensko učiteljstvo je sicer hvaležno visoki vladi, ki je do zdaj za ljudske, zlasti za nižje organizirane šole izdala vse potrebne slovenske šolske knjige. Slo-

venske ljudske šole so do zdaj malo drugih knjig potrebovale; izhajale so še precej s temi, katera jim je dajala c. kr. zaloga. Ali slovensko šolstvo je jelo tako napredovati, kakor nemško ali češko. Na Slovenskem imamo že tudi višje organizirane 5-, 6-, 7- in 8 razredne ljudske šole, razven tega se je nadjati poleg obrtnih tudi slovenskih meščanskih šol. Slovenščina se vpeljuje tudi v nekatera učiteljsišča. Za vse te višje učilnice pa nedostaje slovenskih šolskih knjig, a tudi za nižje ljudske šole slovenske bode treba šolske knjige popravljati, n. pr. slovenske in nemške slovnice, računice itd. Ta stvar naj bi bila skupna skrb vseh faktorjev, ki skrbé za slovenske šole, n. pr. vseh slavnik c. kr. deželnih šolskih svetov v posameznih pokrajinah s slovenskim prebivalstvom. Ker je pa težko jedinstvi doseči med temi tako različno sestavljenimi korporacijami, zato naj bi blagoizvolilo slavno c. kr. naučno ministerstvo sestaviti jeden sam organ, jedno samo korporacijo, katera bi skrbela, da izidejo z odobrenjem visokega ministerstva v c. kr. zalogi šolskih knjig vse potrebne nove in stare, a popravljene knjige za ljudske, meščanske, obrtne in učiteljske šole s slovenskim učnim jezikom. Predsednika te komisije bi imenovalo n. pr. samo visoko ministerstvo, slavni c. kr. deželni šolski sveti bi pa izbrali po nekaj udov izmed šolnikov-pisateljev, n. pr. Kranjski in Štajerski po 2 ali 3, Goriški (Tržaški) in Koroški po 1 ali 2 uda.

Naloga tej komisiji bi bila, nabirati sodbe in navete ter popravke o sedanjih šolskih knjigah in rokopise za nove. Vsi došli spisi se izročé posameznim, pri sejah izbranim poročevalcem, ki zopet v sejah o njih poročajo. Skupna komisija stavi potem končno predloge visokemu c. kr. ministerstvu, katere šolske knjige naj bi o premenjenih natisih in katere bi na novo izšle v c. kr. zalogi šolskih knjig.

S tem bi se doseglo jedinstvo gledé slovenske šolske literature. Takova komisija bi bila tudi zakonito odločen organ, kateremu bi se izročévale tudi vse druge nove šolske knjige, ki izidejo v privatnih zalogah.

Za slovenske šolske knjige nima — kolikor je udano podpisaneu direktoriju znano — slavna vlada do zdaj pravega organa, kateremu bi se mogle nove slovenske šolske knjige v presojo pošiljati, torej se pripeti, da slovenski pisatelj 4 ali več let ne dobi odgovora, če prosi, da bi se njegova nova knjiga za šolsko rabo potrdila.

Zavoljo tega mení udano podpisani direktorij, da bi se že olajšalo poslovanje samega visokega ministerstva in posameznih c. kr. deželnih šolskih svetov s tem, ako se ustanovi posebna komisija za izdajo slovenskih šolskih knjig. Direktorij „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ si dovoljuje to stvar visokemu c. kr. ministerstvu za nauk in bogočastje prav toplo priporočiti in prositi:

Visoko ministerstvo naj blagoizvoli sestaviti posebno enketo izvrstnih šolnikov za izdajo slovenskih

učnih knjig za ljudske, meščanske, obrtne in učiteljske šole.

Direktorij „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

V Krškem dné 8. vinotoka 1890.*)

Dr. Tomaž Romih s. r., **Francísek Slanec s. r.**
predsednik. tajnik.

„Društvo učiteljev in šolskih prijateljev za okraj Kamnik“ je odposlalo po deželnem poslanici gospodu J. Kersniku nastopno peticijo visokemu deželnemu zboru kranjskemu, po kateri naj bi se premenili §§ 2, 3. in 5. zakonskega načrta sklenjenega v vllanskem zasedanji visokega deželnega zbora dné 15. kimovca:

Visoki deželni zbor!

Ker načrt zakona o povišanji učiteljskih plač, katerega je sklenil visoki deželni zbor kranjski dné 15. kimovca 1889 l., ni dobil Najvišjega potrdila, prosi udano podpisani odbor „društva učiteljev in šolskih prijateljev za okraj Kamnik“: Visoki deželni odbor naj blagoizvoli pospeševati izboljšanje učiteljskih plač tako, da bode vsaka služba s 50 gld. zboljšana in da se nov zakon uresniči z dnevom 1. prosinca 1891. l. iz sledečih razlogov.

1. Vsi učitelji imajo v svojem poklici jednaka bremena, jednake težave. Po sedanji razvrstitvi zvišale bi se plače le nekaterim, onim pa, katerim ni sreča mila, preostajalo ne bode drugega, nego nadaljno potrpljenje, v katerem le slabotno tli nada boljših časov, ki so jedino le dosežni po avancementu. Ta pa je jako redek in v zvezi z mnogimi stroški preseljevanja med tem, ko tudi škoduje vzgoji in pouku, ker mora učitelj najpreje spoznati duševne moči mnogobrojnih novih otrok, predno more poučevati z uspehom.

2. Z dobrim uspehom delajoč in radi tega v istem kraji priljubljeni učitelj ne bode menjal rad svoje službe radi že pridobljenega ugleda, prvega faktorja uspešne vzgoje in pouka, kar bi si drugod šele pridobiti moral — če tudi bi si opomogel materijelno. Vender pa ostanejo taki učitelji ves čas svojega službovanja v jednom in istem plačilnem razredu.

3. Če se posameznikom zviša plača, če tudi le za 50 gld., hvaležno-osrečeni bi bili in smelo se lahko trdi, da le na ta način bode učiteljstvo brezizjemno pozdravljalo bodoče poviksanje svojih plač ter bode v prihodnje že iz hvaležnosti podvojilo delovanje v svojem težavnem poklici.

4. Največja plača znašala bi 650 gld., katera vsota bi imponirala tudi učiteljstvu in prebivalstvu izven Kranjskega.

5. S tem poviksanjem se ne bode prekoračila že določena vsota, marveč si bode dežela prištedila krog 3000 gld.

6. Končno si drzne podpisani odbor pripomniti, da bi ta prememba povišanja plač ne delala mnogo zaprek preosnovitvi zgoraj omenjenega zakona.

*) Stvar, ki se dá pač težko izvesti.

Uredn.

Iz navedenih vzrokov drzne se udano podpisani odbor „učiteljskega društva za okraj Kamnik“ najpogostejše prositi: Visoki deželni odbor naj blagoizvoli povzročiti, da se zboljšajo vse učiteljske plače po 50 gld.

Odbor „društva učiteljev in šolskih prijateljev za okraj Kamnik“ dne 5. vinotoka 1890.

J. Janežič s. r.,
predsednik.

Alojzij Kecelj s. r.,
tajnik.

Dostavek odbora. Ako bi se zboljšale po tem načinu učiteljske plače, zboljšale bi se v istini vsem in ne le nekaterim. Nastali bi tudi 4 plačilni razredi: I. 650 gld., II. 550 gld., III. 500 gld. in IV. 450 gld. Vsled te razvrstitve bi mestni ljubljanski učitelji ne našli svojega prostora v plačilnih razredih, kateri se pa s tem lahko doseže, da se tudi vsem omenjenim učiteljem plače s tem izboljšajo, da se kot primanjkljaj pridene dopolnilna doklada po 50 gld., ki naj bi se vštevala tudi v penzijo. Učitelji sedanje prve plačilne vrste pa naj bi dobivali mesto 100 150 gld. stanarine.

Kamniško okrajno učiteljsko društvo zboruje dne 23. ne 16. vinotoka 1890.

Iz radovljiskega okraja. Okrajno učiteljsko društvo. Dne 18. kinovca t. l. je imelo radovljjsko društvo prvi svoj občni zbor v šolskem poslopi radovljjskem. Udeležilo se je zborovanja 19 gg. učiteljev in gđc. učiteljic. Počastili pa so nas s svojo navzočnostjo prijatelji šolstva blag. g. A. Roblek, mestni župan, lekarničar, predsednik okrajnega šolskega sveta, čast. g. J. Čarman, vojaški župnik v pokoji, ud. c. kr. okrajnega šolskega sveta in blag. g. F. Homan, veletržec ter ud. c. kr. okrajnega šolskega sveta v Radovljici.

Začasni predsednik g. Marko Kovšca, nadučitelj v Kropi, otvori zborovanje ob 10. uri zjutraj, pozdravljajoč vse k zborovanju došle tovariše in tovarišice kakor druge goste. Potem prečita društvena pravila; skupščina se ujema z vsemi točkami, le pri točki radi letnine omenja g. J. Bregar, naj vplačujejo udje mesto po dva le po jeden goldinar na leto. Zbor soglasno vzprejme ta predlog. Predsednik omenja dalje v kratkih potezah, kako je začasni odbor deloval v treh sejah ter želi končno današnjemu zborovanju najboljšega uspeha.

Pravi udje volijo na to odbor. Izvoljeni so gg.: Marko Kovšca, predsednik; Karol Bernard; podpredsednik; Ignacij Rozman, tajnik; Karol Simon, blagajnik; Janko Pianek, odbornik in Francišek Rus, pevovodja.

Pri točki: „Posamezni nasveti“ oglašuje se g. Franč. Gärtner, učitelj na Dobravi ter omenja, naj se vložijo peticija do visokega deželnega zbora, da bi nam isti blagoizvolil pripomoči v to, da se učiteljske plače uredi že vsaj leta 1891. V to svrhu prosimo visoko zbornico, da bi pri popravi zakona mesto točke, ki

se glasi: „Ta zakon stopi v veljavo s 1. prosincem po razglasenju zakona“ vstavila točka „ta zakon stopi v veljavo s 1. prosincem po Najvišji sankciji.“ Ob enem pa se obrnimo do visoke vlade, da bi zakon prej ko prej predložilo v Najvišje potrjenje. Omenja dalje, da bi bilo umestno, ko bi vsi okrajni cele kronovine po svojih zastopih podpisali tako peticijo.

K društvu je pristopilo 22 pravih in 6 podpornih članov; ne dvomimo pa, da se bodo tudi ostali gg. učitelji in gđc. učiteljice vpisali. Društvo je pristopilo „Zavezi slovenskih učiteljskih društev“.

Predsednik zakliče konec zborovanja presvetlemu vladarju trikratni živio, čemur skupščina naidušeno odzove.

Večina gg. učiteljev in gđc. učiteljic se je udeležila skupnega obeda v dobro znani gostilni g. Mat. Klinarja. Omeniti mi je, da je g. Klinar dejansko pokazal, kako naklonjen je učiteljstvu, kajti on je na svoje stroške dal natisniti jako lična povabila k prvemu našemu obnemu zboru. Hvala mu! Razume se, da pri obedu naidušenih napitnic in krasnega petja ni manjkalo.

Prav ta dan zborovalo je tudi učiteljstvo novomeškega okraja v Toplicah; naše društvo je brzojavnim putem pozdravilo zborovalce na kar so oni odgovorili: „Kolegijalni odzdrav! v slogi je moč! Zmaga je naša! Pogumno naprej! Učiteljski zbor — Toplice.“

Ignacij Rozman — Mošnje.

Vdovsko učiteljsko društvo je zborovalo, kakor je bilo naznanjeno 2. t. m. Ob 8. je bila črna sv. maša za dobrotnike in umrle ude tega društva. Ob 9. se je začelo zborovanje v mestni dvorani. Po prijaznem nagovoru g. predsednika, prošta dr. Anton Jarca je poročal tajnik in blagajnik. Preteklo leto je umrl 1 ud. Pristopilo jih je od zadnjega zbora 17 od starosti od 27 do 51 let, udov je sedaj 87, vplačal je samo 1 pristopiviš vstopnino in letnino za l. 1890.; nekateri so vplačali že nekaj, nekateri še nič. Minulega leta je bilo vsega premoženja 48.126 gld. 55 kr., a letos je 49.014 gld. 35 kr.; premoženje je narastlo za 887 gld. 80 kr. Obligacije se letos niso kupovale, pač pa se 950 gld. vložilo v hranilnico. V pregledovalce računov so bili voljeni per acclamationem gg. Armič, Cepuder, Kokalj. — Vdovi Jeromovi se dovolijo daru 20 gld.; vpokojenemu učitelju J. Kravsu v Rudolfovem brez obveze jedenkrat za vselej — 50 gld. po § 11. dr. pr. Na dnevnem redu je osnova nasvetovanih pravil, cf. „Tov.“ št. 9 dne 1. vel. travna, kar je že p. n. čitateljem „Uč. Tov.“ in morda vsem učiteljem na Kranjskem do dobrega znano. Poročevalec povzame vse, kar po nazorih društvenega odbora opraviči za spremembo pravil, pojasnjuje vsestransko društveno stanje, odgovarja na stavljene ugovore, tako da je bilo že slišati klic: k glasovanju. Zahtevalo se je glasovanje po imenih. Izmed 41 navzočih jih je glasovalo 10 zoper vsako izpremembo.

Ko je bilo rešeno načelno vprašanje, pričela se je specialna debata. Pri § 11 je poročevalec po dogovoru z vnanjimi udi nasvetoval, naj učiteljske sirote takoj po preteku 2 let dobe pravico do polne vzgojnine 30 gld., kar je bilo jednoglasno sprejeto. Pri § 13. so se po željah nekaterih izpustile besede „ako nimajo kacega dolga pri društvu“. — Za društvenega predsednika je bil voljen vsiklikom dosedanji predsednik prošt dr. Anton Jarc, ostane tudi še blagajnik Močnik. V odbor so po listkih voljeni (25 glasovnic): Stegnar (17 glasov), Tomšič (17), Žumer (24), Praprotnik Andrej (22), Borstnik (21), Govekar (tajnik) (22), Čenčič (14), za temi so dobili največ glasov Kokalj 9, Bahovec 7, Letnar 6. Zborovanje se je končalo ob polni jedne.

Končno pogledimo še na vzgledu, koliko imajo udje na novo pristopivši koristi od društva. N. pr. Mlad

učitelj pri 24 letih pristopi k društvu, on plača vstopnine 24 gld. in 2 krat po 6 gld. letnine. A on umrje že v 3 letu vplačevanja in zapusti recimo dve siroti. Vdova dobi 20 gld. na leto a vsaka sirota po 30 gld. do 18. leta. Katera zavarovalnica daje toliko?

Odborova seja je bila dne 9. vinotoka. Navzoči vsi odborniki razven jednega vnanjega. Zapisnik občnega zbora se prebere in potrdi. V društvo se sprejmo: Janko Žirovnik, Jožef Dolinar, Jožef Rustija, vsi oženjeni; ti so se oglasili do 2. vinotoka. Nekemu učitelju se obrok za vplačevanje preloži in drugemu se proti jamstvu posodi nekaj denarjev. Blagajniku se dovoli nagrade za p. l. 30 gld.; tiskarije se imajo posebej pobotati. Poslednjič se zbor ustanovlja; podpredsednik mu je Andrej Praprotnik, drugi tajnik Govekar iz Šiške.

Vestnik.

God presvetlega cesarja se je po vseh ljubljanskih solah in po solah na deželi, katere so s poukom že pričele, slovesno praznoval s sv. mašo, pri kateri se je pela cesarska pesem. Ta dan je bil pouka prost.

Osobne vesti. Visoko naučno ministerstvo je imenovalo ravnatelja ljubljanske realke g. dr. R. Junovicza kot sveta za obrtno šolstvo na Kranjskem. — G. Fr. Korun je vstopil kot suplent za slovenski jezik na tukajšnji realki. — G. A. Nedvěd, glavni učitelj za glasbo na c. kr. učiteljskih v Ljubljani, častni član našega društva, stopil je v stalni pokoj. Kaj več o njegovem delovanju in o njegovih zaslugah za slovensko petje objavi naš list kasneje. Za zdaj mu le srčno želimo, da bi se mu zdravje zopet popolnoma povrnilo. — Spremembe na ljudskih solah: G. Anton Požar pride za nadučitelja v Boštanj (krški okraj); g. Gustav Spetzler na drugo učno mesto v Trebnju (novomeški okraj) stalno; g. Francišek Schiffrer, učitelj v Starem Trgu, za stalnega učitelja-voditelja na Rudnik (okraj ljubljanska okolica); g. Francišek Kalan, učitelj v Čateži, za stalnega učitelja-voditelja v Šmihel pri Novem Mestu; g. Matija Janežič, učitelj na Vačah, za stalnega učitelja-voditelja v Pečah (karniški okraj); g. Ivan Jezeršek, učitelj v Križih, (kranjski okraj), postal je stalni učitelj na tem mestu in g. Friderik Kramar, začasni četrti učitelj v Skofji Loki, stalni učitelj na tem mestu; g. Fr. Jaklič, bivši nadomestni učitelj v Skofji Loki, postal je nadomestni učitelj na Barji (Ljubljana); g. K. Pikel pride iz Hrenovice v Prežganje (litjski okraj); g. B. Campa, izprašan učiteljski kandidat, na Vače in g. F. Lužar, izprašan učiteljski kandidat, v St. Lambert (litjski okraj); gđe. Franciška Wruss, učiteljica na Igu, pride za stalno učiteljico k D. M. v Polje, na njeno mesto pa gđe. Ana Praprotnik; na trirazredni dekliški šoli v Novem Mestu sta stalno umesčeni gđe. H. Rozina za drugo in gđe. M. Clarici za tretje mesto; na trirazredni dekliški šoli v Kočevju pa gđe. T. Fridrich za drugo mesto stalno, gđe. Ida pl. Langer za tretje mesto začasno; gđe. Leopoldina Rozman, učiteljica v Kropi, pride za stalno učiteljico v Selca; gđe. Viktorija Praprotnik ostane na svojem mestu v Postojni ter pride v Cerklje (kranjski okraj) za začasno

učiteljico, gospđe. Franciška Pogačnik, izprašana kandidatinja; gospđe. Ana Roth je postala stalna učiteljica na svojem mestu v Komendi (okraj karniški), gđe. Marija Souvan pa stalna učiteljica na svojem mestu v Trnovem; gđe. Marija Blahna, učiteljica v Dolenji Vasi, stalna druga učiteljica na dekliški šoli v Ribnici; gđe. P. Fleš pa pride za učiteljico v Dobropolje. G. dr. J. Waldherr v Ljubljani je dobil pravico, da sme voditi svoj vzgojevalni zavod.

Ljubljanske šole. Sedemrazredna dekliška šola pri sv. Jakubu je postala osemrazredna, štirirazredna mestna nemška dekliška šola petrazredna, dvorazredna mestna nemška deška šola trirazredna; tri začasne paralelke na obeh mestnih deških solah se od novega leta stalno ustanovlje.

Preizkušnje učne usposobljenosti. Ravnateljstvo c. k. izpraševalne komisije za občne ljudske in meščanske šole v Ljubljani razglašata nastopni razpis:

Prihodnje preizkušnje učne usposobljenosti za občne ljudske in meščanske šole se prično dne 10. listopada t. l.

Kandidatje in kandidatnje za to preizkušnjo naj vložijo po vis. ministerjalnem ukazu od dne 31. malega srpana 1886, št. 6033, ki objavlja predpis o preizkušnjah učne usposobljenosti za ljudske učitelje, svoje pravilno opremljene prošnje za pripust k preizkušnji potem šolskega vodstva pri svojem predstojnem okrajnem šolskem oblastvu, ako pa ta čas niso v šolski službi, s priloženimi svojimi službenimi spričevali in zdravstvenim spričevalom uradnega zdravnika o telesni sposobnosti prosilca za učiteljski stan neposredno pri onem okrajnem šolskem oblastvu, pod katerim so nazadnje služili in sicer pravočasno, da bode šolskim oblastvom mogoče, te prošnje do dne 25. vinotoka t. l. podpisani komisiji vročiti.

Kandidatje in kandidatnje, ki so svoje pravilno opremljene prošnje za pripust k preizkušnji pravočasno vložili, naj ne pričakujejo šole posebnega povabila, temveč naj se snidejo dne 10. listopada ob 8. uri dopoludne k pismeni preizkušnji v sobah, katere so na tukajšnjem c. k. učiteljski v to odločene. V Ljubljani, dne 22. kimoveca 1890.

Učiteljske plače na Kranjskem. Nepotrjeni zakonski načrt o reguliranju učiteljskih plač na Kranj-